

HandläggareRobert Jelinek
Telefon: 08-50814437**Till**Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2018-03-22**Tillsyn av tobak och folköl under 2017 samt
tillsynsplan för 2018**

Anmälningssärende

Förvaltningens förslag till beslutNämnden godkänner redovisning av tillsyn av tobak och folköl
under 2017 samt tillsynsplanen för 2018.Lena Lundström Stoltz
StadsdelsdirektörGunilla Ekstrand
Avdelningschef**Sammanfattning**

- Samtliga försäljningsställen har fått minst ett tillsynsbesök under 2017. Enligt tillsynsplanen för 2017 var målet att samtliga butiker skulle få ett tillsynsbesök under året, vilket därmed har uppfyllts.
- Förvaltningen har genomfört 98 tillsynsbesök och 81 kontrollköp under 2017.
- Ett tillsynsärende med beslut om vite har fattats under året.
- I 24 butiker sålde personalen tobak utan att förvissa sig om att den som köpte tobaken hade fyllt 18 år.
- Tillsyn har utförts tillsammans med polisen i 8 butiker under 2017.
- Målsättningen för 2018 är att genomföra både tillsyn och kontrollköp hos samtliga butiker inom stadsdelsområdet.

**Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelförvaltning**

Avdelningen för kultur, fritid och demokrati

Slakthusplan 4
121 22 Johanneshov
Växel 08-508 14 000
eav@stockholm.se
stockholm.se
[hemsida]**Bakgrund**

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd har i uppdrag att årligen kontrollera de handlare som säljer folköl respektive tobak.

Ärendet

Enligt alkohollagen 3 kap. 8 § gäller följande:

Vid detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl får varor inte säljas eller annars lämnas ut till den som inte har fyllt 20 år. Motsvarande gäller vid detaljhandel med öl och servering av alkoholdrycker i fråga om den som inte har fyllt 18 år.

Alkoholdrycker får inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel.

Alkoholdrycker får inte lämnas ut om det finns särskild anledning anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas av någon.

Den som lämnar ut alkoholdrycker skall förvissa sig om att mottagaren har uppnått den ålder som anges i första stycket.

Enligt tobakslagen § 12 gäller följande

Tobaksvaror får inte säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet till den som inte har fyllt 18 år. Den som lämnar ut tobaksvaror skall förvissa sig om att mottagaren har uppnått nämnda ålder.

Om det finns särskild anledning att anta att en tobaksvara är avsedd att lämnas över till någon som inte har fyllt 18 år får varan inte lämnas ut.

På varje försäljningsställe för tobaksvaror skall det finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet mot att sälja eller lämna ut sådana varor till den som inte har fyllt 18 år. Lag (2005:369).

12 a § Tobaksvaror som säljs till konsumenter skall tillhandahållas på ett sådant sätt att det går att kontrollera mottagarens ålder. Detta gäller även när försäljningen sker genom automat, via postorder eller liknande. Lag (2005:369).

12 b § Tobaksvaror som säljs till konsumenter får inte tillhandahållas i form av lösa cigaretter eller i förpackningar om färre än 19 cigaretter. Lag (2005:369).

Enligt stadens riktlinjer för tillsyn av folköl och tobak ska stadsdelsförvaltningen göra minst ett tillsynsbesök hos de försäljningsställena som säljer tobak och folköl.

Vid tillsynen kontrolleras insidan och utsidan av butiken för att se till att det inte förekommer otillbörlig skyltning av tobak eller folköl

i form av affischer eller bockskyltar. Därefter görs en genomgång av tobaksvaror när det gäller märkning med varningstext av paketen (gäller även snus), dels i butikens cigaretthyllor, dels under disk och i dess lådor samt lager om det finns ett sådant. Dekaler med upplysning om tillåten ålder för inköp av tobak ska vara synligt uppsatta.

När det gäller folköl ska dessa varor inte vara placerade på, ett för kunden, påträngande sätt och även folkölen bör vara skyltad med gällande åldersgräns.

Egenkontrollprogrammet efterfrågas också.

Egenkontrollprogrammet innehåller lagar och rutiner för försäljning av tobak och folköl som personalen på försäljningsstället ska ha kunskap om.

Vid besöket upprättas ett tillsynsprotokoll där rutiner för legitimationskontroll, reklam och egenkontroll noteras.

Samtliga försäljningsställen har fått minst ett tillsynsbesök under 2017. Enligt tillsynsplanen för 2017 var målet att samtliga butiker skulle få ett tillsynsbesök under året. Förvaltningen har genomfört 98 tillsynsbesök och 81 kontrollköp under 2017. Ett tillsynsärende öppnades och avslutades med beslut om vite under året. I 24 butiker sålde personalen tobak utan att förvissa sig om att den som köpte tobaken hade fyllt 18 år. Tillsyn har utförts tillsammans med polisen i 8 butiker under 2017.

Ärendets beredning

Ärendet är beretts på avdelning kultur, fritid och demokrati.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Enligt tillsynsplanen för 2017 var målet att samtliga butiker skulle få ett tillsynsbesök under året, vilket därmed har uppfyllts.

Förvaltningen har även utfört kontrollköp i flertalet butiker inom stadsdelsområdet. 24 butiker sålde tobak utan att förvissa sig om att den som köpte hade fyllt 18 år. Detta visar att det finns behov att fortsätta med kontrollköp, utöver de ordinarie tillsynsbesöken.

Målsättningen för 2018 är att genomföra både tillsyn och kontrollköp hos samtliga butiker inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner redovisning av tillsyn av tobak och folköl under 2017 samt tillsynsplanen för 2018.

Bilaga

Tillsynsplan 2018

Tillsynsplan för folköl och tobakstillsyn 2018

Tillsynsbesök

Under 2018 kommer minst ett tillsynsbesök att genomföras på samtliga 90 försäljningsställen inom Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsområde. Under 2018 är även målsättningen att minst ett kontrollköp ska genomföras på merparten av de försäljningsställen som finns inom stadsdelen.

Vid tillsynsbesöket avhandlas rutiner för ålderskontroll, skyltning och dekaler, egenkontrollprogram, marknadsföring och märkning av tobak enligt tobakslagen. Dessutom kontrolleras folkölsförsäljningen enligt alkohollagen.

Samarbete med andra myndigheter

Även polismyndigheten har ansvar för tillsyn av tobak och folköl, och utifrån samverkansöverenskommelse genomför stadsdelsförvaltningen gemensam tillsyn med lokalpolisområdena Farsta och Globen.

Samarbete om rutiner i tillsynsarbetet sker genom tillsynssamordnaren inom Stockholms stads socialförvaltning. Samverkan sker även med tillsynsansvariga i övriga stadsdelsförvaltningar inom Stockholm samt Länsstyrelsen och Folkhälsomyndigheten.

Uppföljning

Uppföljning av tillsynsarbetet sker genom stadens integrerade ledningssystem ILS i samband med tertialrapport 1, tertialrapport 2 och verksamhetsberättelse. Uppföljning sker stadsövergripande genom indikatorn ”andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak”. All tillsyn och alla kontrollköp dokumenteras i systemet OL2.

Tillsyn tillsammans med polismyndigheten följs även upp i samband med samverkansöverenskommelsen.